

Sygn. akt II Ca 252/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Broda

Sędziowie: SSO Beata Piwko

SSO Elżbieta Ciesielska

Protokolant: starszy protokolant Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2017 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Biura (...) z siedzibą w W.

przeciwko Z. D.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego Z. D.

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 18 listopada 2016 r. sygn. VIII C 1295/16

1. oddala apelację.

2. zasądza od Z. D. na rzecz (...)Biura (...) z siedzibą w W. 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt: 252/17

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kielcach w wyroku z dnia 18 listopada 2016 roku w sprawie z powództwa (...) Biura (...) z siedzibą w W. przeciwko Z. D. o zapłatę, sygn. akt: VIII C 1295/16, zasądził od pozwanego Z. D. na rzecz powoda (...) Biura (...) z siedzibą w W. kwotę 19.564,12 zł wraz z ustawowymi odsetkami, które od dnia 1 stycznia 2016 roku stanowią odsetki za opóźnienie: od kwoty 18.780,36 zł za okres od dnia 18 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty; od kwoty 783,76 zł za okres od dnia 8 marca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 5.796 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 4.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, z zastrzeżeniem, że za zapłatę zasądzonych kwot pozwany odpowiada wobec powoda solidarnie wraz z T. C., co d którego Sąd Rejonowy w Kielcach wydał w dniu 8 kwietnia 2016 roku w sprawie VIII Nc 759/16 prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym – w pkt I; oraz oddalił wniosek o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności – w pkt. II.

Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następującym stanie faktycznym.

W dniu 17 maja 2014 roku w miejscowości S. w Niemczech doszło do wypadku, w trakcie którego kierowany przez T. C. samochód marki F. (...), numer VIN (...), o numerze rejestracyjnym (...) (dane wcześniejszej rejestracji (...)) zjechał ze swojego pasa ruchu w prawo i uderzył w mur okalający budynek należący do J. K.. Samochód co najmniej od grudnia 2013 roku stanowił własność Z. D., który pożyczył go T. C. na trzy tygodnie przed zdarzeniem, który chciał wyjechać nim do Niemiec.

W wyniku uderzenia, doszło do uszkodzenia muru okalającego budynek oraz rynny dachowej. Poszkodowany J. K. oszacował szkodę na kwotę 1.500 euro.

W dniu 17 maja 2014 roku Z. D. nie miał zawartej umowy obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdu marki F. (...), numer VIN (...), o numerze rejestracyjnym (...) (dane wcześniejszej rejestracji (...)). Wskazanej umowy nie zawarł także T. C.. W dniu 13 grudnia 2013 roku Z. D. została przedstawiona oferta zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dla wskazanego pojazdu, jednak do zawarcia umowy nie doszło z powodu nieopłacenia składki.

Ponieważ w dacie zdarzenia z dnia 17 maja 2014 roku dla pojazdu, który uczestniczył w wypadku, nie była zawarta umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, szkodę powstałą w związku z przedmiotowym zdarzeniem zlikwidowało Niemieckie Biuro Zielonej Karty. Z tego tytułu poniosło wydatki w łącznej kwocie 4.357,76 euro. Na wskazaną kwotę złożyły się: wypłacone odszkodowanie w wysokości 3.758,31 euro, koszty usług zewnętrznych w wysokości 35,70 euro oraz honorarium w wysokości 563,75 euro. Z kolei na wypłacone odszkodowanie złożyły się: koszty naprawy w wysokości 2.514,42 euro, drobne koszty w wysokości 30 euro, wynagrodzenie prawnika w wysokości 382,59 euro, a także koszty za jednostkę straży pożarnej w wysokości 831,30 euro. W dniu 13 października 2014 roku Niemieckie Biuro Zielonej Karty zwróciło się do (...) Biura (...) z żądaniem zwrotu poniesionych przez nie wydatków.

W dniu 26 listopada 2014 roku (...) Biuro (...) z siedzibą w W. wypłaciło Niemieckiemu Biuru Zielonej Karty kwotę 18.755,36 złotych stanowiącą równowartość kwoty 4.357,76 euro. W związku z wykonaniem zobowiązań wobec swojego niemieckiego odpowiednika (...) Biuro (...) z siedzibą w W. poniosło ponadto koszty tłumaczeń dokumentów dotyczących likwidacji szkody przez Niemieckie Biuro Zielonej Karty w wysokości 752,76 złotych, koszty uzyskania danych adresowych kierującego pojazdem T. C. w wysokości 31 złotych oraz koszty przelewu zagranicznego w wysokości 25 złotych.

Sąd Rejonowy podkreślił, że choć odpowiedzialność pozwanego w niniejszej sprawie opiera się na szczególnej podstawie, jaką stanowi art. 132 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i (...) Biurze (...) (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 392, z późn. zm.), to brak jest podstaw do przyjęcia, iż uzasadnia to odstępstwo od ogólnych reguł rozkładu ciężaru dowodu (art. 6), zgodnie z którymi to na powódzie spoczywał ciężar udowodnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanego, a więc między innymi tego, iż odszkodowanie wypłacone Niemieckiemu Biuru Zielonej Karty pozostaje w ścisłym związku ze szkodą wynikłą z wypadku z dnia 17 maja 2014 roku. W ocenie Sądu I instancji powód sprostał temu ciężarowi.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył pozwany. Zaskarżył niniejszy wyrok w całości i zarzucił mu:

1. nierozpoznanie przez Sąd Rejonowy istoty sprawy, a w szczególności zarzutu zgłoszonego przez pełnomocnika powoda w sprzeczności do wydanego w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, a mianowicie: zarzutu skutecznego ubezpieczenia pojazdu powodującego szkodę przez pozwanego, w dacie spowodowania tym pojazdem szkody, wobec legitymowania się przez pozwanego certyfikatem ubezpieczeniowym Nr (...) za okres 15 XII 2013 do 14 XII 2014 Firmy ubezpieczeniowej P. (polisa dołączona do pisma pełnomocnika powoda przy wniosku z dnia 10 października 2016 roku), który to zarzut wykluczałby w całości zasadność powództwa, przy podzieleniu przez Sąd Rejonowy zasadności argumentacji pozwanego, iż klauzula firmy ubezpieczeniowej zawarta na omawianym dokumencie jest klauzulą abuzywną, sprzeczną z treścią art. 809 § 1 i § 2 k.c., a wobec wydania pozwanemu dokumentu ubezpieczenia, ale nie opłacenia składki miałyby jedynie roszczenie o zapłatę tej składki, co pozostawałoby w zgodzie

z wyrokiem Sadu okręgowego – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 3 lipca 2017 roku w sprawie XVII AMc 102/07, wyłożonym a contrario, a wpisanym do rejestru klauzul abuzywnych pod numerem (...);

2. obrazę prawa materialnego a mianowicie art. 6 kc przez wadliwą wykładnię tej normy i przyjęcie, że w sytuacji gdy pozwany zakwestionował szkodę powoda w zakresie przekraczającym 1.500 euro, to po stronie pozwanego istniał obowiązek wykazania rzeczywistej wysokości szkody, który to pogląd Sądu Rejonowego wynika z wadliwej interpretacji wskazanej normy, bowiem pozwanego D. nie dotyczą jakiegokolwiek domniemania ustawowe, co do wysokości szkody, które on ma obowiązek kwestionować, a obowiązek udowodnienia wysokości dochodzonej kwoty leży po stronie powoda, zaś powód wysokości roszczenia nie udowodnił, bowiem złożone do akt jako załączniki do pozwu wzajemnie wykluczające się dowody dotyczące wysokości szkody, w tym niczym nie udokumentowane koszty zastępstw procesowych, których w sprawie nie było, bez faktur wystawionych przez pełnomocników, bez złożenia faktur wykonawców usuwania zniszczenia poszkodowanego, a jedynie oparcie się na kalkulacji, która nie ma jakiegokolwiek związku z poniesieniem rzeczywistych kosztów, w tym dowodów wielokrotnie w języku niemieckim, bez tłumaczenia tych dokumentów, nie może spełniać wymogu wykazania szkody przez powoda.

Wskazując na powyższe, pozwany wniósł o uchylenie skarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania, ewentualnie przyjęcie, iż koszt ewentualnej szkody powoda wynosi 1.500 euro wedle kursu waluty z dnia orzekania, a więc 6,675 zł, oddalenie powództwa ponad kwotę, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu zgodnie z normami za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Rejonowy dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych. Ustalenia te Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne. Zostały one oparte na zebranych w sprawie materiale dowodowym, który został poddany wszechstronnej ocenie dowodów stosownie do treści art. 233§1 k.p.c.. Sąd poddał wnikliwej ocenie całość materiału dowodowego sprawy dokonując jego wszechstronnej analizy, a swoje stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku uzasadnił zgodnie z wymogami art. 328 § 2 k.p.c.. Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena dowodów nie nasuwa zastrzeżeń, mieści się w zakresie swobody zakreślonej treścią art. 233 § 1 k.p.c..

Niezasadny jest zarzut nierozpoznania istoty sprawy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przez nierozpoznanie istoty sprawy należy przede wszystkim rozumieć niezbadanie podstawy merytorycznej dochodzonego roszczenia. Do takiej sytuacji dochodzi, jeżeli sąd nie wniknął w całokształt okoliczności sprawy, błędnie ograniczając się do zbadania jedynie kwestii legitymacji procesowej jednej ze stron lub przedawnienia, wskutek czego przedwcześnie oddalił powództwo albo jeżeli zaniechał zbadania merytorycznych zarzutów pozwanego, związanych z ewentualną wierzitelnością wzajemną, przysługującą pozwanemu wobec powoda (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, nie publ., z dnia 21 października 2005 r., III CK 161/05, nie publ., z dnia 20 lipca 2006 r., V CSK 140/06, nie publ., z dnia 17 kwietnia 2008 r., II PK 291/07, nie publ., z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 661/09, nie publ., z dnia 26 stycznia 2011 r., IV CSK 299/10, nie publ., z dnia 6 września 2011 r., I UK 70/11, nie publ. i z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 274/11, nie publ. oraz postanowienia z dnia 15 lipca 1998 r., II CKN 838/97, nie publ., z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, Nr 1, poz. 22, z dnia 25 października 2012 r., I CZ 139/12, nie publ., z dnia 9 listopada 2012 r., IV CZ 156/12, nie publ. i z dnia 5 grudnia 2012 r., I CZ 168/12, OSNC 2013, Nr 5, poz. 68). W niniejszej sprawie żadna z tych przesłanek nie wystąpiła, Sąd I instancji zbadał wszystkie aspekty sprawy, wskazał podstawę materialnoprawną swego rozstrzygnięcia. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia wskazał, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia. Z dokumentu, na który powołuje się pozwany wynika, że „do zawarcia umowy ubezpieczenia OC i rozpoczęcia umowy dochodzi dopiero po opłaceniu w terminie składki, chyba że inaczej stanowią przepisy prawa. Dopiero wtedy można legitymować się tym Certyfikatem ubezpieczenia OC.” Skoro zatem składka nie została opłacona, to w ogóle do zawarcia umowy nie doszło. Wyżej przytoczone zastrzeżenie nie podlega ocenie pod kątem abuzywności. Tylko bowiem postanowienia umowne mogą podlegać takiej ocenie, a w niniejszym wypadku do zawarcia umowy nie

doszło. Nie ma racji także skarżący zarzucając obrazę art. 6 k.c.. Sąd Rejonowy swoje stanowisko w tym zakresie w pełni uzasadnił i Sąd Okręgowy w całości przytoczoną w tym zakresie argumentację podtrzymuje. Należy w tym miejscu jedynie dodać, że przesłanki umożliwiające (...) skorzystanie z roszczenia zwrotnego nie wiążą się z zachowaniem sprawcy wypadku. Wypłata należnego świadczenia poszkodowanemu i poniesieniem kosztów związanych z likwidacją szkody stanowią jedynie przesłanki dopuszczalności regresu. Nie mamy do czynienia w takim wypadku z żadnym ze znanym prawu polskiemu prawu regresu przysługującym ubezpieczycielowi, zob. art. 6 czwartej dyrektywy komunikacyjnej- decyzja Komisji 2003/20/WE z 27.12.2002r. w sprawie stosowania art. 6 dyrektywy 2000/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 16.05.2000r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, zmieniająca dyrektywy Rady 73/239/EWG i 88/357/EWG- Dz.Urz. WE L 8 z 14.01.2003r.), por. „Regres jako sposób zabezpieczenia interesów instytucji ubezpieczeniowych ułatwiających dochodzenie roszczeń ofiarom wypadków drogowych” D.Maślak, „Nowe wyzwania dla rynków ubezpieczeń w krajach Europy Środkowej i Wschodniej” W. Sułkowska-red.-, Kraków 2007, s.304-313. Zgodnie z treścią preambuły do czwartej dyrektywy komunikacyjnej „organ odszkodowawczy w państwie osoby poszkodowanej powinien korzystać z automatycznego-związanego ze wstąpieniem w prawa zaspokojonego wierzyciela- roszczenia o zwrot wobec odpowiedniego organu odszkodowawczego w państwie, w którym zakład ubezpieczeń ma swoją siedzibę. Ten ostatni ma najlepszą pozycję do wszczęcia postępowania regresowego przeciwko zakładowi ubezpieczeń”.

Reasumując Sąd Okręgowy apelację oddalił na podstawie art. 385 k.p.c., a o kosztach postępowania apelacyjnego orzekł na podstawie art. 108§ 2k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. w zw. z §2pkt 5 i §10 ust. 1pkt1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015r. z późn. zmianami.

SSO B.Piwko SSO M.Broda SSO E.Ciesielska